

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тачка 12. Устава Републике Србије, којима се утврђује да Република Србија, између осталог, уређује и организацију и коришћење простора.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, које је према члану 6. став 2. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 - др. закон и 62/17) надлежно за обављање послова државне управе у области железничког, друмског, водног и ваздушног саобраћаја, који се односе између осталог и на реализацију пројеката изградње саобраћајне инфраструктуре и инфраструктурне пројекте од посебног значаја у области нискоградње.

На основу досадашњег искуства у реализацији ових пројеката, дошло се до закључка да у процесу реализације пројеката пуно времена одузима решавање имовинско-правних односа пре издавања потребних дозволе и да због тога радови често касне са реализацијом. Ту се мисли на израду Пројеката парцелације и препарцелације, затим спровођење процедура у катастру по тим пројектима и на крају сам процес експропријације, који је дуготрајан за линијске инфраструктурне објекте (путеве, пруге и сл), јер се ти објекти планирају, пројектују и граде на више хиљада катастарских парцела, за чије је решавање потребно најмање годину дана, некад и више, зависно од проблема на које се наиђе у току експропријације (нелегални објекти, чекање решавања захтева за легализацију за те објекте, неуписани објекти у катастру, расељавање становништва, жалбе на решења о упису у катастар, жалбе на решења о експропријацији и сл).

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је у свом плану рада и буџету за 2020. годину (са планом и за 2021. и 2022. годину), планирало отпочињање реализације пројеката из новог инвестиционог циклуса, чија вредност је процењена на око 5 милијарди евра улагања у инфраструктурне пројекте. Ту су пројекти од значаја за Републику Србију и то у путној инфраструктури: изградња аутопута Е-763, деонице: Прелјина – Пожега и Пожега - Бољаре, изградња „Моравског коридора” деоница Појате – Прелјина, изградња аутопута Београд – Сарајево, изградња „Фрушкогорског коридора” деоница Нови Сад – Рума, изградња државног пута Рума – Шабац (аутопут) и Шабац – Лозница (брза саобраћајница), изградња аутопута Београд - Зрењанин - Нови Сад, изградња аутопута Ниш – Мердаре, изградња Обилазнице око Београда, Сектори 4, 5 и 6 и Сектор Ц, државни путеви Крагујевац – Баточина и Ваљево - Иверак, затим новопланирани пут „Вожд Карађорђе“, који ће повезати Шумадију са истоком Србије, те изградња нових брзих саобраћајница, затим у железничкој: изградња брзе пруге Београд – Будимпешта, Београдски метро, реконструкција пруге Јајинци – Мала Крсна, реконструкција пруге Ниш – Димитровград, реконструкција пруге Ниш – Брестовац, реконструкција региопналних пруга и др.

Уз изградњу наведених нових државних путева планирана је реконструкција и рехабилитација јавних путева у дужини од 5.000 км, ради побољшања постојеће

путне мреже Србије, као и реконструкција и рехабилитација јавне железничке инфраструктуре, ради побољшања квалитета исте.

Сви ови пројекти представљају линијске инфраструктурне објекте, који се граде у дужинама од неколико десетина километара и на неколико хиљада катастарских парцела. Како би се убрзао почетак изградње и реконструкције ових објеката, потребно је донети овај закон, како би се омогућила бржа и једноставнија реализација пројекта, од процеса прибављања земљишта, до издавања неопходних дозвола, те убрзање процеса јавних набавки приликом неопходних за реализацију ових пројеката од значаја за Републику Србију.

За све наведене пројекте обезбеђена су средства у буџету Републике Србије и гаранције за кредите, за које су преговори са банкама у току за обезбеђивање што повољнијих услова кредитирања. Усвајањем оваквог законског решења, убрзала би се реализација пројеката и тиме би Република Србија била у ситуацији да плаћа мање накнаде банкама на неискоришћена средства из кредита, а допринело би се и већој искоришћености средства из буџета Републике Србије.

Сви пројекти планирани у новом инвестиционом циклусу имаће позитивне ефекте, који ће се огледати кроз временске уштеде, снижавање трошкова транспорта и побољшања приступачности свих делова Републике Србије, као и повећање безбедности саобраћаја на целокупној мрежи путева и пруга у Србији.

Осим позитивних ефеката у унутрашњем саобраћају, доћи ће и до повећања потражње за транзитним саобраћајем кроз Републику Србију из свих суседних држава, што ће за резултат имати већи приход у буџету Републике Србије и интензивирање комерцијалних активности на овим токовима.

Због свега напред наведеног предлаже се доношење овог Закона, којим ће омогућити бржа и ефикаснија реализација пројеката од значаја за Републику Србију.

Одредбе овог Закона не угрожавају уставна и људска права грађана Републике Србије, а са друге стране стварају услове за ефикаснију реализацију пројеката од значаја за Републику Србију.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. прописано је да се овај закон примењује на пројекте изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију, врши се одређивање пројекта изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката који су од посебног значаја за Републику Србију, уређује се утврђивање јавног интереса за потпуну и непотпуну експропријацију и привремено заузимање непокретности за изградњу и реконструкцију тих линијских инфраструктурних објеката, одређивање корисника експропријације, посебни поступак експропријације, финансијска средства за реализацију пројекта као и посебни поступци и услови за прибављање потребне документације, дозвола и одобрења потребних ради изградње и реконструкције ових објеката

Чланом 2. одређује се да је пројекат изградње и реконструкције јавне линијске саобраћајне инфраструктуре (путна, железничка, водна и ваздушна) од посебног значаја за Републику Србију.

Чланом 3. дефинисани су појмови употребљени у смислу овог закона.

Чланом 4. утврђује се јавни интерес за експропријацију, административни

пренос и непотпуну експропријацију непокретности ради изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију.

Чланом 5. одређује се корисник експропријације у смислу одредби овог закона.

Чланом 6. прописује се коме се подноси предлог за експропријацију.

Чланом 7. прописано је време трајања јавног интереса, административног преноса и непотпуне експропријације у смислу одредаба овог закона, као и докази који се подnose уз предлог за експропријацију, административни пренос и непотпуну експропријацију.

Чланом 8. прописано је да се за потребе експропријације за изградњу линијских инфраструктурних објеката у циљу деобе катастарских парцела израђује пројекат парцелације и препарцелације за изградњу одређеног линијског инфраструктурног објекта који је у складу са планским документом.

Чланом 9. дефинисан је поступак у случајевима када у току изградње објекта, односно извођења радова, настану измене у односу на издату грађевинску дозволу.

Чл. 10. и 11. прописано је ко може бити странка у поступку експропријације.

Чланом 12. прописано је поступање надлежног органа након добијања предлога за експропријацију.

Чланом 13. прописан је поступак по жалби због „ћутања администрације“ у поступку експропријације, као и могућност покретања управног спора по донетом решењу о жалби из овог члана.

Чланом 14. прописано је да се по правноснажности решења о експропријацији, стичу услови за покретање поступка за споразумно одређивање накнаде за експроприсану непокретност, у складу са одредбама закона којим се уређује експропријација, као и орган који врши процену тржишне вредности земљишта.

Чланом 15. прописан је начин обезбеђивања финансијских средстава.

Чланом 16. прописано је ко може бити инвеститор изградње линијског инфраструктурног објекта од посебног значаја за Републику Србију.

Чланом 17. прописана је стручна контрола (ревизија) идејног пројекта и студије оправданости.

Чланом 18. прописана је изградња линијског инфраструктурног објекта од посебног значаја за Републику Србије.

Чланом 19. прописана је могућност издавања грађевинске дозволе за цео објекат, односно за део објекта, ако тај део представља техничку и функционалну целину, као и изузетак да се припремни радови могу се изводити и на основу привремене грађевинске дозволе.

Чланом 20. прописано је да ако у току изградње објекта, односно извођења радова, настану измене у односу на издату грађевинску дозволу и пројекат за грађевинску дозволу, инвеститор је дужан да поднесе захтев за измену грађевинске дозволе.

Чланом 21. прописано је да се реконструкција линијских инфраструктурних објеката врши на основу одобрења за извођење радова и техничке документације на начин утврђен законом којим је уређена изградња објеката, ако овим законом није другачије прописано.

Чланом 22. прописан је посебан случај реконструкције односно санације линијског инфраструктурног објекта од посебног значаја за РС.

Чланом 23. прописано је да ако приликом изградње односно реконструкције линијског инфраструктурног објекта, наступи елементарна непогода или други

непредвиђени догађај, односно околност којим се угрожава безбедност и здравље људи, објекта и саобраћаја, ради њиховог спречавања или ублажавања штетног дејства, отклањања штетних последица од тих непогода, догађаја односно околности која захтева измену постојећих техничких решења, односно повећан обим радова, инвеститор може изводити радове без претходно прибављеног решења о измени решења о грађевинској дозволи, односно решења о одобрењу за извођење радова за тај објекат.

Чланом 24. прописани су докази који се сматрају одговарајућим правом на земљишту, односно објекту.

Чланом 25. прописано је да се ако је до подношења захтева за издавање грађевинске дозволе у катастру спроведена парцелација, односно препарцелација у складу са издатим локацијским условима или је промењен број парцеле, односно парцела за које су издати локацијски услови, уз захтев за издавање грађевинске дозволе прилаже и доказ о тој промени то јест решење, односно уверење органа надлежног за послове државног премера и катастра о извршеној парцелацији, односно препарцелацији, односно промени броја парцеле, односно парцела.

Чланом 26. прописана је пријава радова.

Чланом 27. прописан је поступак уклањања објекта.

Чланом 28. прописана је примена међународних стандарда.

Чл. 29-31. прописан је појам „Метроа“, надлежност за прописивање техничких услова и издавања дозвола за коришћење возила на метро системима, као и услови за управљање инфраструктуром и обављање услуга превоза метроом.

Чл. 32-36. прописују јавне набавке, начин доказивања услова за учешће у поступку јавне набавке, рок и позив за подношење понуда, заштита права, као и примена.

Чл. 37-48. прописан је избор стратешког партнера, поступак избора, јавни позив, критеријуми за избор, пријем и отварање пријава, извештај о спроведеном поступку, као и достављање предлога о избору и избор

Чланом 49. прописан је начин решавања захтева за издавање одобрења за изградњу, употребне дозволе и других захтева за решавање о појединачним правима и обавезама, поднетих до дана ступања на снагу овог закона, као и рок за доношење подзаконских аката, те да ће се управни спорови у вези са уклањањем објекта, или посебног дела објекта, односно коначног решења којим је одбијено озакоњење објекта, а који су започети до дана ступања на снагу овог закона, окончати у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона

Чланом 50. прописано је ступање на снагу овог закона.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна финансијска средства из буџета Републике Србије.